

Alneyðugt við dyggari eftirlønarskipan

Oddagrein

ORÐASKIFTIÐ á tingi um uppskotið til sosialar pensiónir avdúkaði til fulnar, at vit hava ongan samanhangandi eftirlønarpolitik.

FLESTU flokkar ásaðnaðu fyri nógvum árum síðani, at fólkapensiónin er ikki nóg mikið. Framtíðar samfelagið hevur heldur ikki orku til at bera eina veruliga fólkapensión, tí talið av gomlum verður lutfalsliga stórt. Hetta var eisini orsøkin til, at landsstýrismaðurin í almanna-málum, Vilhelm Johannesen, í áttatiárunum lat uppskot gera um eina samhaldsfasta eftirlønarskipan, sum Løgtingið samtykti.

»Samhaldsfasti« byggir á samhaldsfesti. Tað merkir, at skipanin er solidarisk. Allir løntakarar og allir arbeiðsgevarar skulu gjalda ein ávísan prosentpart av lønini í ein eftirlønargrunn og allir løntakarar fáa somu upphædd útgolna, líka mikið hvat ið inngjaldið er.

HETTA er mikið gott, men »Samhaldsfasti« bleiv ongantíð tað, hann skuldi. Partvíst er inngjaldið ikki hækkað, sum ætlanin var. Harafturat minkaðu lønarútgjaldingarar nógv, tá búskaparkreppan tók okkum av fót. Hetta eru orsøkirnar til, at útgjaldið er alt ov lítið í dag, hóast allur bati bætir. Heldur ikki hevur skipanin ikki fingið ta neyðugu politisku undirtøkuna. Fólkaflokkurin tekur sjálvsagt ikki undir við eini solidariskari skipan og Sambandið hevur verið »lunkað«.

SKIPANIN er góð, og var inngjaldið hækkað upp í eini 5-6 prosent, ella meiri, sum er tað vanlig, fólk gjalda til eftirlønarskipanir, so hevði útgjaldið verið hægri. Hevði peningargjaldin í grunninum verið størri, hevði verið meiri peningur at arbeiða við. Orsøkin til, at Havnar Arbeiðsmannafelag kann gjalda sínum limum upp í 3.500 kr. um mánaðin er, at grunnurin lænir pening út og á henda hátt hevur góðar rentuinntøkur.

JAVNAÐARFLOKKURIN hevur hildið, at »Samhaldsfasti« í hovuðsheitum er ein góð skipan, men at skipanin skal hava ábøtur. Inngjaldið má eisini hækkað, so útgjaldið verður størri. Á hinum nógvum hevur Fólkaflokkurin skotið upp eina »Fólkatrygging«, sum ikki byggir á samhaldsfesti, solidaritet. Fólk gjalda inn eftir førinum, men útgjaldið verður í mun til inngjaldið.

HETTA merkir, at tey, sum hava bestu inntøkuna í arbeiðsárum, eisini skulu fáa mest í ellisárum. Fólk, sum ikki hava so nógv vinnuligt arbeiði, t.d. í smábýgdum, fáa tiskil lítið og einki úr so-nendnu »Fólkatryggingini«. Eftir fólkafloksuppskotið skal tað almenna spjaða til hjá hesum 2. floks-borgarunum.

FÓLKAPENSÍÓNIN í dag er alt ov lítil, og føroyski veljarin eigur ídag at krevja, at politisku flokkarnir taka hetta málið í størri álvara enn higartil. Víst hava øll møguleika at tekna sínar egnu kapitaltryggingar við skattafyrirminni, men vit mugu eisini hava eina grundleggjandi eftirlønarskipan.

Sosialurin

Viðmerking

Ein skammilig gáva

Týsdagin 10. februar fylti Havnar Sjonleikarfelag 80 ár. Føðingardagurin varð hildin leygarkvøldið 14. februar við eini afturlitandi sýning fyri limum og gestum. Vegna Tórshavnar býráð fekk eg á tí eftirfylgjandi veitsluhaldinum høvi at siga nøkur orð. Í hesum sambandi handaði eg formanni felagsins eitt gávubrev frá býráðnum áljóðandi kr. 5.000.

Í tvíhyttari oddagrein mikudagin 18. februar finst Sosialurin í øðrum parti harðliga at stóðini av gávuni. Yvirskriftin ljóðar, »Býráðið eigur at skamma seg«. Sosialurin hevur - eftir fyrst at hava gjørt vart við tanna stóra týðning, sum Havnar Sjonleikarfelag og Sjonleikarhúsið hava havt og framvegis hava - hesa viðmerking til gávuna: »Og tað átti Tórshavnar býráð at kunna takka felagnum fyri við eini veruligari gávu. At geva felagnum ein kekk við 5.000 krónum er ein so stór skomm, at tað hevði verið betri ógjørt«.

80 ára dagurin hjá einum av býarinnar fremstu mentanarfeløgum er ein stórir dagur - víst so - og nógv vart eisini gjørt burður. Ikki veit eg, hvussu stór gávan frá býráðnum átti at verið á tí runda degnum, skuldi hon verið hóskandi, men smbt. Sosialinum var hon altso ov lítil, alt ov lítil. Já so skammiliga lítil, at hon ikki átti at verið latin.

Tíverri verður einki sagt

um, hvussu stór ein hóskandi gáva er. Sosialurin endar tó oddagreinina við at samanbera við eina aðra gávu, sum býráðið hevur latið einum fróttarfelag: »Men hvat, henda upphæddin er jú helvtin av tí, sum Føroya-meistarinn í fót bólti fekk í fjør, so tað er helst í samljóð við okkara mentanarpolitik!« At Havnar Sjonleikarfelag á 80 ára degnum fekk 5.000 kr. og B-36 10.000 kr., tá ið teir í fjør gjørdust Føroya-meistarar, sigur smbt. Sosialinum nakað um mentanarpolitikkin í kommununi.

Her haldi eg, at Sosialurin fer skeivur. Tað ber ikki til at siga nakað um mentanarpolitik Tórshavnar býráðs við at samanbera hesar báðar gávur.

Onkur kundi fingið ta fatan, at gávan er einasti stuðul, sum kommunan letur sjonleikinum í Havn. Men so er ikki, og tað langt ifrá. Fari eg at upplýsa um fylgjandi (sum eg eisini loyvi mær at gera í føðingardagsrøðuni).

Stuðul til rakstur

Havnar Sjonleikarfelag fær á hvørjum ári kr. 350.000 í rakstrarstuði. Hans Andre-
asar hús, har m.a. Máf heldur til, er ogn kommununar. Umframt at felagið hevur fingið hesi hús ókeypis í taks, rindar kommunan ymsar húsaútreiðslur (tá ikki ljós og vanligt viðlíkahald).

Fyri eina ordans skyld skal eg nevna, at eitt annað sjonleikarfelag er í Havn, nevniliga Gríma (Leikarfelag Føroya). Í nøkur ár hevur Gríma ókeypis havt innivist í einum kommunal-um bygningi, nevniliga niðastu hædd í Margarinufabrikini í Tórsgøtu, og hevur kommunan eisini gildið allar húsaútreiðslurnar (uttan vanligt viðlíkahald). Undir vegleiðing o.a.m. frá byggisiting býráðsins er Gríma nú sjálf farin í holt við eina størri útbygging, nevniliga í niðastu hædd í Meiarinum - sum heilt ella partvist verður til taks hjá bólknum - og í tí samanbygda síðbygninginum, har nýggi leiksalurin skal verða. Sáttmáli er skrivaður, sum í hvussu so er fyrbils letur Gríma hesi høli undir nakað somu treytum sum teimum núverandi. Tá tryggjar býráðið sær ávísan nýtslurætt, so eitt nú før-

oyskur dansur kann hava innivist har einstakar dagar í árinum, eitt nú á Ólav-søku.

Stuðul til bygging

Til umbyggingina av inn-gongdini í Sjonleikarhúsinum letur kommunan trið-ingin, t.e. 335.000 kr av ein-ari góðari mið. Til leiksal-byggingina í Tórsgøtu hevur kommunan - eftir sjálv at hava gjørt ymisk forar-beiði og umvælingar - latið kr. 480.000, so savnaði stuðulin eisini her svarar til uml. triðingin, t.e. 580.000 kr. av 1.74 mið.

Annar stuðul

Mentanálaneynd Tórshavnar býráðs letur eftir umsókn 5.000 kr. til hvønn leik, ið kemur á pall. Eisini verður stuðul latin til annað virksemi knýtt at sjonleiki, eitt nú lutøku á skeiðum, umframt at gestandi leikstjórar o.til. í ávísan mun kunnu fáa ókeypis innivist í Heinesens húsum.

Sæð í hesum ljósi, haldi eg ikki, at føðingardagsgávan uppá kr. 5.000 var so skammiliga lítil, at hon ikki átti at verið latin. Í øllum førum ber ikki til at siga nakað um mentanarpolitik Tórshavnar býráðs við stóði í hesi gávu.

Eftir mínum tykki er Sosialurin lopin framav í hesum máli.

Klæmint Olsen
formaður í menta-
málaneynd
Tórshavnar býráðs

Lesarabræv

Fólkatingsvalið

Nú fólkatingsval er útskrivað, haldi eg at tað hevði verið eitt gott hugskot, at so nógvir flokkar sum gjørligt gjørdur lista-samgongu.

Hetta hevði verið klókt, av tí at tað hevði styrkt samstarvið millum føroy-ingar mótvegis dønnum, samstundis sum tað ikki er føroyskur partapolitikur, sum skal rekast á dana-

tingi. Harafturat orka fólk neyvan eitt valstrið nú og aftur eitt um 2-3 mánaðar.

Vónandi fer hetta valið fram »í allari stillheit«, so orkan í staðin verður lögð í politiskt arbeiði her á landi.

Og vónandi verður smá-sinni og gamalt agd lagt til síðis hesuferð.

Jógván

Stál er kalt og hart -
Børn
eru bleyt og sarti!
Bilbelti er livbelti!

Ringið!
- og vit skriva
11820

Arbeiðsplássini í fiskiídnaðinum fara at fækka

verður ikki okkurt gjørt. Tað er ein av niðurstøðunum í grein hjá fiskasølu-stjóranum í februar-útgávuni av tíðar-ritinum FÆRØERNE, sum kemur út seinni í vikuni.

Tú kanst tryggja tær februar-útgávuna við at rinda haldragjaldið fyri 1998, sum er 240 krónur, inn á konto okkara í føroysku peningastovnunum seinast 25. februar.

FØR-DAN,

Lindholmvej 20, 6710 Esbjerg V,
Tlf. 75 15 25 11 · Fax 75 15 77 11